

[Niels Eriksen.]

statshusmandsloven er givet til unge landmænds etablering, fremtidig have et videre sigte, der ikke afgrænses af bestemte brugsstørrelser.

Om landbrugsministerens forslag til statshusmandslov — må jeg i parentes indskyde, at jeg beklager, at man ikke har ændret lovens navn; men det kan jo være, det kan ske under udvalgsbehandlingen, for det er jo ikke statshusmandsbrug, loven nu alene kommer til at dreje sig om — om lovforslaget vil jeg sige, at desværre har landbrugsministeren ikke helt fulgt kommissionsflertallets indstilling, hvilket jeg finder beklageligt. Her tænker jeg på et meget væsentligt punkt i lovforslaget, nemlig spørgsmålet om statens forkøbsret. I landbokommissionen var et stort flertal enig om, at den nugældende forkøbsret til ejendomme på over 56.000 kr.s grundbeløb skulle slettes. Denne indstilling følger ministeren, men han følger ikke flertallets indstilling om at slette forkøbsretten i al almindelighed. Herom vil jeg gerne sige præcist, at vi i venstre ikke ønsker nogen form for forkøbsret for staten opretholdt. Vi tror på, at forholdene med hensyn til supplerings og sammenlægning af brug bedre ordner sig under frie handelsvilkår. Jeg synes også, det er ganske betegnende, at landbrugsministeren i bemærkningerne anfører det, der er vort standpunkt; her må han være stærkt i tvivl om rigtigheden af sit eget standpunkt, hvis det er det, der kommer til udtryk i lovforslaget. Ministerens ord i bemærkningerne til § 7 i forslaget til den nye statshusmandslov er følgende:

„Ofte vil frivillige køb samtidig være den økonomisk mest fordelagtige erhvervelsesmåde, idet staten har mulighed for at yde stor kontant udbetaling.“

Det er vi helt enige i; staten er gunstigere placeret.

Når vi vender os mod forkøbsretten, er det ikke, fordi vi ikke erkender, at der kan være områder, hvor staten må være behjælpelig med at fremme en rigtig jordfordeling, men jordlovsudvalget har jo ret til og mulighed for i fri handel at gribe ind, så denne interesse tilgodeses. Når vi tænker på, hvilke gener forkøbsretten for ejendomme på over 56.000 kr.s grundbeløb har forvoldt i den frie omsætning af ejen-

domme, og at denne forkøbsret praktisk taget ikke har været benyttet i de senere år, må det være helt urimeligt at give mulighed for tinglysning af forkøbsret på alle ejendomme, hvor en sådan tinglysning kan hindre en handels ikrafttræden i 4 uger. Hr. Carl Petersen sagde før, at han ville tro, tinglysningen af forkøbsret ville blive brugt meget minimalt. Ja men hvorfor skal vi så have den? Jeg kan ikke se, at der er nogen nødvendighed herfor. Jeg vil gerne spørge: hvem skal i øvrigt bestemme, på hvilke ejendomme der skal tinglyses, skal det være et enigt jordlovsudvalg, eller skal det være den enkelte jordlovsrepræsentant?

Et andet væsentligt punkt er muligheden for afløsning af jordrentebrugene. Hr. Carl Petersen sagde før, at mange så med store forventninger hen til denne brugsform, dengang jordrentebrugene fik mulighed for at blive oprettet. Det forslag, der nu er fremsat, er et eksempel på, at den voldsomme inflation, som vi har, kan kvæle selv store — her sætter jeg „store“ lidt i gåseøjne — politiske tanker. Det er givet, at det er rigtigt i dag at afløse jordrentebrugene, og vi vil gerne støtte forslaget. Det er en retfærdighedshandling over for de jordrentebrug, som er ude for en forskelsbehandling i forhold til brugerne med jordkøbslån, som ikke er rimelig. Denne forskel vil blive forstærket i takt med den fortsatte inflation, som blev registreret ved den 13. alm. vurdering.

Jeg kunne have lyst til at minde om, at vi i folketinget i denne tid drøfter inflationens bekæmpelse. Der er intet erhverv, der i den grad mærker inflationens uheldige virkning som landbruget, hvor omkostningerne dag for dag øges, uden at landbrugets eksportpriser stiger. Også for generationsskiftet og for de unges etableringsmuligheder har inflationen en uhyre skadelig virkning. Man må huske på, at den enkelte landmand kun ønsker at blive på sin ejendom, og at hans ejendom, når han ikke kan mere, kan gå videre til næste generation; men inflationen har medført, at hans ejendomsskatter stadig stiger, og vurderingen betyder, at generationsskiftet, hvis der er flere børn, kan blive overordentlig vanskeligt at få gennemført på en måde, så han, der skal fortsætte på ejendommen, bliver